

Kozmáné Bódi Ildikó

TANULNI ÉRDEMES!...?

Igen, tanulni érdemes!

Közelíték az ötvenhez, gerincműtött vagyok és munkanélküli, / bocsánat (!) álláskereső /. A minap, az esti órákban azon gondolkodtam, hogy az élethosszig tartó tanulás (a „lifelong learning”) szellemében újra tanulni kellene. Olvastam az ÚJ PÁLYA programról, ez jó lenne nekem, ECDL hét modul és angol nyelvi képzés középfokig! Igazán jól hangzik. De mi lesz akkor a lovari nyelvvizsgával, melyet határozott célként tűztem ki a doktori iskola feltételeként, hogy kutathassam a cigányság hagyományvilágát. Már kétszer futottam neki, de eddig mindig „öngólt rúgtam”. Pedig az álmom, hogy megérdemelten dr. Kozmáné Bódi Ildikó intézményvezető felirat jelenjen meg az irodám ajtaján...

Éjjel két óra, felébredek. Valami rosszat álmodtam... Hiszen már nem is vagyok intézményvezető! 2008. március 27-én előre megfontolt szándéktól vezérelve, a politika súlyos, félreértelmezett vezénylete alatt, szakmai féltékenységből - vagy ki tudja milyen igaztalan megfontolásból - de leváltottak szeretett munkámból, a hosszúpályi Bem József Művelődési Ház, Községi Könyvtár és Tájház éléről. Azt mondják, hogy „megérdemeltem”, hiszen öt év alatt feléledt szülőfalumban a kultúra iránti szeretet, újjáépült a község egyik legpatinásabb épülete, a XVIII. század végén épült Zichy-kúria, mely 1958 óta a közművelődést szolgálja. A pályázati források sorban fakadtak, mint a megszentelt kegyhelyek éltető forrásai. A Csontváry Nemzetközi Felnőtt Művészeti Alkotótáborban a Napútfestő szellemében éveken át csodák születtek vásznakon , fába vésve, zománcba öntve, textilre festve, agyagból formálva. Csupán annyi közöm van hozzá, hogy általános és középiskolai rajztanárként, évek óta kiállító művészként megalapítottam , és Isten segedelmével tíz évig vezettem a telepet, mígnem velem együtt Ő is elment. Az önkormányzat sokat profitált az adományokból, a gyönyörű alkotásokból, de mindhiába, én értéktelenné váltam, és velem együtt mindaz , „amit az asztalra tettem”.

Vagy mégsem?! Anyai nagyapám, - aki hat elemivel egy istenáldotta talentum volt, „falta a könyveket”, szépkorúságára már legalább kétszer végigolvasta a könyvtári állomány összes kötetét, és nem volt olyan újság, melyben a keresztretjvény üresen maradt volna – mindig azt mondta „Tanulj tinó, ökör lesz belőled!” Kisgyerekként persze csak mosolyogtam ezen a fura szójátékon, de később megértettem e szólás, népi bölcsesség üzenetét. Édesapám, Bódi István, aki az elsőszámú példaképem, tisztességével, emberségével, zseniális tudásával,

bölcsességével, az utókornak hátrahagyott helytörténeti, néprajzi, zenei könyveivel, gyűjteményeivel, tanáremberként, igazgatóként, családapaként, közéleti személyiségként utat mutatott a rengetegben. Anyukám, a NAGYBETŰS tanító néni, hála Istennek, a mai napig is csalogányhangon éneklő az apu által összegyűjtött helyi népdalokat. A példa „az asztalon hevert”, csak észre kellett venni az értékét, és szárnyaimat bontogatva jó irányba kezdeni a repülést. A gyermekkorom dicsőségben telt. Kitűnő tanulóként sok versenyt, pályázatot megnyertem, és mindig a közösség élén sűrögtem-forogtam. Sok minden érdekelt, régész szerettem volna lenni, „meg vadakat terelő juhász”, de egyre inkább érlelődött bennem a képzőművészet, a rajzolás iránti vágy. A középiskola kezdeti sikerei után tizenhat évesen utolért a hamis kór, a porckorongsérv, mely hónapokig kórházi ágyhoz kötött. /A súlyos műtétre végül most, harminc év után került sor/.

A korai súlyos betegség sem szegte kedvemet a tanulástól. Igaz az egyetemi tanulmányokról egy ideig le kellett mondani, de nincsenek véletlenek! A Debreceni Tanítóképző Főiskolán /ma Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola/ már „várt rám” egy fantasztikus ember, Makoldi Sándor tanár festőművész, aki a mesterség alapfogásain túl a természetes alapú, a világmindenség modelljét ábrázoló gyermekrajzok világát tárta fel előttem, művészi utat mutatva József Attila ismert verssorához, „a mindenséggel mérd magad!”

A kiváló diploma megszerzése után egyenes út vezetett a katedrához. Végre taníthattam! Kezdetben sok - sok tárgyat, majd tíz év után - megadatott a lehetőség -, hogy „csak” a rajzot több száz kis nebulónak. Kezdetben kísérleti jelleggel, majd végleges tanrendben rajztagozatos csoportokat tanítottam. Sok-sok megyei, országos és nemzetközi díj, sok-sok öröm, dicsőség következett!

A munkakezdés, a családalapítás, a gyermekáldás és a saját fészekrakás önálló életvitelt követelt. Ez a folyamat a családi háztól való természetes leválást eredményezte, de nem a szülői ragaszkodás elvesztését, hanem annak egy új minőségű megerősítését, melyet az unoka megérkezése nagyszülői rangra emelt.

Azt gondolhatjuk, hogy az önálló életvitellel, a felelősség tárházának bővülésével/ család, anya, munkahely, ../egyre kevesebb idő jutott az önképzésre, a tanulásra. Ez nem így történt. A nyitottság, az igényesség, a család és a munkahely támogatása lehetővé tette számomra a folyamatos, a 80'-as években divatos szóval élve, a permanens önművelést. Következtek a kötelező és a szabadon választható szakirányú továbbképzések, az úgynevezett komplex és intenzív, oktatásügyi szakértői tanfolyamok, posztgraduális képzések, a nyári gödöllői "Örökség" népfőiskola alkalmi,

szabadegyetemi Pap Gábor... előadások a népi műveltségről a „Kossuhton”/ma Debreceni Egyetem/ az országos, nemzetközi szakmai módszertani konferenciák az általam kimunkált organikus rajztanítási módszerről. Csodálatos építő évek voltak, testben – lélekben - szellemben egyaránt. Kétségtelen, nem volt könnyű „megosztani magam” a család és a munka között, néha áldozattal is járt, de odafigyeléssel, megértéssel, egymás munkájának, fejlődésének tiszteletben tartásával a nehézségek bármikor áthidalhatók voltak, és áthidalhatók ma is.

A '90-es évek társadalmi-politikai változásai „átrajzolták” a felnőttképzés addigi irányvonalát. A piacgazdaság versenyhelyzetet teremtett az élet minden területén, így az oktatásban is. A hirtelen megnövekedett munkanélküliség feladatot adott a képző központoknak. A felnőttképzés célja a munkaerőpiacra való visszatérésben fogalmazódott meg. Hirtelen alapkövetelmény és előny lett a „visszatérésben” az idegen nyelv/ek/ tudása, számítástechnikai alapismeretek, pénzügyi, közgazdasági, jogi ismeretek és a menedzszerszemléletű, „el tudom magam adni”, „ha kell, a cél érdekében átgázolok másokon” fellépés. A divatos szakmák telítődtek, az elavultak munkásai utcára kerültek. Aki ebben a „munkaerő-piaci háborúban” a helyén maradt szerencsésnek mondhatja magát, aki rákényszerült a váltásra, igencsak megküzdött a talponmaradásért. A folyamat még a mai napig is tart.

Ebben a változó „való világban” döntöttem úgy, hogy kitartok az elveim mellett, nem adom fel a minőségi szakmai fejlődést, a tanulást. 1992-ben előfelvételiként felvételt nyertem a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem néprajz szakára levelező tagozatra. Ekkor viszont már olyan mértékű irigység övezte a kitörési lehetőségemet, hogy a hosszúpályi Irinyi József Általános Iskolában éppen akkor váltó új vezetés hallani sem akart arról, hogy egy rajz-népművelés „speckolos” tanító múzeológusként is segítse a település fejlődését./Itt jegyzem meg, hogy szülőfalumban található a bihari tájegység egyik legszebb falumúzeuma igen gazdag gyűjteménnyel, mely édesapám több évtizedes kitartó munkájának köszönhető. A sors igaz iróniája, hogy öt éves intézményvezetői munkám ideje alatt felvette a Bődi István Falumúzeum nevet/.

1996-ban újabb kitörési pont talált meg. Az Iparművészeti Egyetem /ma Moholy-Nagy Művészeti Egyetem/tanári tanszéke rajz - környezetkultúra szakos középiskolai tanári szakkpáron felvételit hirdetett textil szakiránnyal. Miután ekkor már évek óta festettem elsősorban közintézmények részére nagyméretű batikpannókat, és textiles kiállítóként jelentem meg a közönség előtt, nagyon megörültem a lehetőségnek. Ezt már engedték, felvettek és 1998-ban sikeresen lediplomáztam. Ekkor sem volt egyszerű végigcsinálni a budapesti tanulmányokat, főleg nyaranta az egy hónapos bentlakásos gyakorlati időszakokat. De sikerült, és fantasztikus volt! Egyetemi diplomát szereztem, de

szülőfalum almamáterében akartam maradni, hogy megalapítsuk az általános iskola szervezeti egységén belül a művészeti iskolát. Karnyújtásnyira voltunk a lehetőségtől, én pedig készen álltam, mint szakember. Bíztam az új vezetőben, de ő hallani sem akart róla, így akkoriban óriási lehetőségtől esett el az iskola., illetve az a sok-sok tehetséges és nagyobb részét hátrányos helyzetű diák, aki a képző- és iparművészetben, a zenében, a színjátszásban a táncban... kiteljesedhetett volna.

Nem volt más választás, menni kellett. Művésztanárként dolgoztam a debreceni kézműves szakiskolában, ahol szinte a semmiből elindítottam a textil tanszakot érettségizett diákok részére, kétéves szakképzési formában. Egy év alatt már országos pályázaton nyertek a diákjaim.

A szakmai irigység itt még határtalanabbnak bizonyult, ellehetetlenítették a munkámat.

Túl sok volt az emberi gyarlóságból nagyon sokat dolgoztam és tanultam, belefáradtam, beteg lettem. A gerincem már ekkor is nehezen viselte a sok gerinctelenséget. Ekkor 2001-et írtunk.

Munkanélküli lettem. Nem akartam feladni! A tanulás fegyver, tudás és hatalom. Újra tanultam! Kiváló eredménnyel elvégeztem a diplomához kötött felsőfokú újságíró OKJ-s szakképzést, a budapesti Bálint György Újságíró Akadémia debreceni kihelyezett tagozatán. Nagyon örültem a lehetőségnek, hiszen már kisiskolás koromban riporter szaktáborban jeleskedtem. Írhattam a Debrecen c. városi hetilapban, és a Hajdú-Bihar megyei Naplóban.

A lokálpatriotizmust nem lehet gyógyítani, de nem is szabad. 2001-ben megjelent a hosszúpályi Bem József Művelődési Ház és Községi Könyvtár intézményvezetői állás hirdetése. Négyszeri nekifutásra, 2003. április elsején / a fele sem tréfa!/ elkezdhettem a közművelődési munkát. Egy közel tíz éves bezárás után két éve megbízott vezetővel működő, teljesen leamortizált, infrastrukturálisan és szellemileg is leépült összevont intézmény fogadott. Nehéz, küzdelmes, de kreatív és egyre épülő, szépülő éveket éltünk. A szakfeladatokat már az első évben bővítettük a tájházzal /ma már Bődi István Falumúzeum/. Megalapítottam és öt évig szerkesztettem a „Hosszúpályi Kisbíró” c. helyi közéleti újságot.

2004-ben a Nyugdíjas Egyesülettel karöltve pályázati támogatást nyertünk számítógép-és internethasználó 250 órás képzési programra, időskorúak és pártoló tagok részére, melyet jó- magam is elvégeztem .

2005-ben újra kedvet és szakmailag belső ösztönzést éreztem a tanuláshoz. Munkahelyi támogatással elvégeztem a diplomához kötött felsőfokú OKJ-s

közművelődési szakember I., művelődési szolgáltatásszervező szakképzést, mely szakvizsgával egyenértékű. Azért éreztem fontosnak, mert ezen a szakterületen is döntő változások történtek azóta mióta diplomát szereztem, tehát az elavult ismereteimet kívántam felfrissíteni és bővíteni. Kicsit meglepődtem, mikor kézhez kaptuk a több mint száz tételsort, de bíztam abban, hogy a vizsgarutin nem hagy cselben, és a megtanult anyagrészek, illetve a gyakorlati tapasztalat átsegít az izgalmon. Sikerült. Kiválóan sikerült a szakdolgozat az írásbeli és szóbeli vizsga is.

45 éves vagyok. Nem kellene már abbahagyni... gondolkoztam a sikeres vizsga után. Hiszen eddig egész életemben tanultam. Na jó, élethosszig.. és mi van ha 120 évig élek! Addig mindig... Nem kell mindent szó szerint értelmezni. Biztattam magam. Különbözik meg olyan jó, hogy ennyi mindent tudok, meg olyan sok értékes embert megismerhettem tanulhattam tőlük!!
EMBER TERVEZ, ISTEN VÉGEZI!- állapítottam meg. Ha még dolga van velem, hát legyen.

Bizony volt!

2006. Főpályázóként megnyertük a HEFOP 3.5.4-05 ötven milliós európai uniós pályázatot „A felnőttképzés hozzáféréseért és fejlesztéséért a román határ mentén” címmel. A képzések körében az elsődleges célcsoport tagjai, vagyis a konzorciumi partnerek intézményének szakemberei és mi részt vettünk a Debreceni Regionális Képző Központ, /mint kötelező partner/ szervezésében szakmai vizsgával és dolgozattal záródó európai pályázatíró, projektvezető és felnőttképzési konzulens képzési programban, melyekről bizonyítványt és tanúsítványt kaptunk.

2007 decemberében súlyos gerincműtéten estem át. Hónapokba került, mire újra lábra álltam. A sikertelen, puccsba torkolló választás után az egészségi állapotom sajnos újra romlani kezdett. Hiába indult mellettem népi kezdeményezés, a hatalom ezt is az asztal alá söpörte.

A gyógyító tanulás most is segített. 2009 októberétől kezdtem el a könyvtáros asszisztensi OKJ-s képzést, melyet júniusban kiváló eredménnyel fejeztem be. Ezt a képzést 2007-ben szerettem volna elvégezni, hogy az összevont intézmény könyvtári egységének szakmai munkájába is jobban betekinthessek, de ezt akkor a betegségem megakadályozta. A képzés első felében még arra készültem, hogy részmunkaidőben a könyvtárban fogok dolgozni, de a munkáltató / aki mellesleg a titokban pályázó biharkeresztesi volt HEFOP-os konzorciumi partnernő/ részéről ez az ígéret hazugságba torkollott. Ennek ellenére a lelki gyógyulásomat nagyon elősegítette az a légkör, az az emberi humánus, amit a Méliusz Juhász Péter Megyei Központ könyvtári

alkalmazottaitól, tanáraimtól és több szalon is barátsággá szövődött csoporttársaimtól kaptam.

A tanulás a tudás forrása. A tudás az a kincs, melyet senki nem vehet el tőlünk, de annyit adhatunk belőle, amennyit csak akarunk. A tanulás egy kiapadhatatlan forrás, rajtunk múlik mennyit „iszunk belőle”. Ha a forrás vize tiszta, és elalvás előtt iszunk egy pohárral, az álmaink is valóra válhatnak. Igen, tanulni érdemes! / Lám, életet is menthet/!

Hosszúpályi, 2009. szeptember 11.